

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: قوانین - تصویبنامهها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی - مذاکرات مجلس سنا
اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامهها - بخشنامهها - آگهیهای رسمی و قانونی و سوالات

شماره ۱۵۷۹

شنبه ۲ مردادماه ۱۳۲۹

سال ششم

شماره مسلسل ۴۸

دوره شانزدهم قانونگذاری

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۴۸

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه شنبه ۲۷ تیرماه ۱۳۲۹

فهرست مطالب:

- ۱ - بیانات قبل از دستور آقایان: فرامرزی - کشاورز صدر - دکتر طباطبائی
- ۲ - طرح لایحه یک دوازدهم اجازه پرداخت حقوق و هزینه کل کشور بابت تیر ماه ۱۳۲۹ و ختم مذاکرات آن
- ۳ - طرح سؤال آقایان: کشاورز صدر، حائریزاده، آزاد، آشتیانی زاده ازوزارت امور خارجه و احوال جواب آن بجلسه خصوصی
- ۴ - بیانات آقای نخست وزیر در جواب اظهارات چند نفر آقایان نمایندگان
- ۵ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه.

مجلس دو ساعت و نیم قبل از ظهر بریاست آقای دکتر معظمی (نایب رئیس)

تشکیل گردید

همدیگر منقطع است که هیچوقت کاری باختر نمیرسد یک دولتی میآید لوابی میآورد بمجلس میدهد یک کارهایی را شروع می کند آن دولت میرود، دولت دیگری میآید آن دولت لوابی دیگری می آورد مجلس مشغول کارهای دیگری میشود و کوچکترین عطف توجهی بکارهای گذشته نمیکند مثل اینکه آن دولت و آن کارها اساساً مال این مملکت نبوده و احتیاجی هم به آنها نبوده اگر احتیاج به آنها نبوده است چرا شروع شده و چرا مجلس به آن مشغول شده است و اگر احتیاجی بوده چرا مجلس دنبال نمی

نایب رئیس - روز گذشته مصادف با تعطیل عید فطر بود باین جهت صورت جلسه حاضر نداریم.
اردلان - بنده یک سؤالی ازوزارت کشاورزی کرده ام تقدیم مقام ریاست میکنم.
۱- بیانات قبل از دستور آقایان: فرامرزی کشاورز صدر - دکتر طباطبائی نایب رئیس - آقای فرامرزی فرامرزی - متأسفانه کارهای ما بقدری از

کند و دولت تعقیب نمی کند که بجای می برسد مثل این لوابی که دولت سابق آورده از قبیل قانون انتخابات و قوانین دیگر آنچه بنده امروز میخواستم صحبت کنم راجع باین آئین نامه ای بود که دولت جدید داده من از روزی که شنیدم این دولت تصمیم دارد یک چنین نقشه ای را عملی کند که اول گفتند خود مختاری شهرستان ها است هیچ صحبتی نکردم و بیشتر مطالعه کردم و مخصوصاً جغرافی که خود تپه سار رزم آرا نوشته اند و بهترین جغرافی است که برای این مملکت نوشته شده این جغرافی را مطالعه کردم که به بینم این مملکت تاچه اندازه قوه هم این غذا را دارد و بعد هم خواستم لایحه را با دقت مطالعه کنم و مطالعه هم کردم اما هنوز نمیتوانم ادعا بکنم که با دقت مطالعه کرده ام برای اینکه مطالب زیادی از آن برای من مبهم است قصد هم نداشتم حرف بزنم بلکه میخواستم بگذارم کسانی در این لایحه حرف بزنند چه موافق و چه مخالف که هم فهم شان از من زیادتر است و هم مطالعه شان. مطالعه را فقط برای این میکردم که خودم بدانم چه جور رأی میدهم اما متأسفانه بعد دیدم که مسائلی که در مجلس مطرح می شود کمتر روی حقیقت مسئله است و کم تر روی حقیقت موضوع میروند بلکه میروند روی تعصب اقلیت و اکثریت اقلیت با هر چیز مخالفت میکند باید هم مخالفت کند برای اینکه وظیفه اقلیت مخالفت است اگر مخالفت نکنند دیگر اقلیت نیست و وجود اقلیت هم در هر مجلس معتبر است کما اینکه گویا در مجلس انگلستان بوده یکی از او کلا دائماً خرده گیری میکرد و انتقاد می کرد و چون حزبش هم اکثریت نمیرد همیشه در اقلیت قرار میگرفت یک دوره این شخص وکیل شد رئیس الوزراء در مجلس اظهار تأسف کرد و گفت ما از انتقاد ما و خرده گیری های این شخص خیلی استفاده میکردیم، اکثریت هم البته وظیفه اش این است که رأی بدهد دفاع هم بکند اما شرطش این

مبن مذاکرات مشروح چهل و هشتمین جلسه از دوره شانزدهم قانون گذاری

«اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس»

بند و زاریا و بزرگان و هر گز نهادن...
 بنده اگر در این باب مفصل صحبت میکردم...
 بجا بود ولی چون فرمودند وقت تمام شد...
 دیگر مرضی نیستیم و استدعا دارم آقایان...
 عراض بنده را تأیید فرمایند و انتظار دارم...
 دولت وقت در این زمین چندین برابر بنده...
 توجه میکنم (احسن)

نایب رئیس - آقای دکتر طباطبائی
 در خصوص این موضوعی که امروز خواستم بطور...
 اختصار عرض مجلس شورای ملی برسانم یکی...
 بعوضه انتخابیهام نائین و دیگری راجع بلوله کفی...
 برق تهران است نائین و بخشهای تابعه آن انارک...
 خورد و بیایانک و جنود در کناره کویر قرار گرفته...
 وضع اقتصادی و عمومی ساکنین آن بقدری وخیم...
 اسف آور است که جادارد دولت و سازمان برنامه...
 توجه سریع و فوری باین موضوع معطوف دارند...
 آقایان هم اجازه میفرمایند که چند کلمه در اطراف آنجا...
 عراضی که دارم بکنم (نمائندگان - فرمائید)
 عدم رسیدگی با احتیاجات نائین سالهاست ادامه...
 دارد حتی در زمان اهل حضرت فقیدم که کلیه نقاط...
 کشور حتی دهات و قصبات روی عمران و آبادی نسبی...
 بخود دیدند نائین بررور و تدریج تبدیل بورانهای...
 گردید - غالباً ششدهام دواین مجلس اوضاع رقت...
 آور مردم کرمان و با بلوچستان تشریح شده است...
 ولیکن با کمال اطمینان میتوانم بگویم که وضع نائین...
 متأسفانه بهتر نیست منتهی مردم نائین اصولاً خیلی...
 قانع و بزرگ منش میباشد و از این جهت کمتر تقاضای...
 کمک و یا جلب ترسم مینمایند و اگر حالام کارد...
 باستان نرسیده بود شاید وقت مجلس را با بیانات...
 خود نمی گرفتیم - درماه گذشته سیل مهیبی یک...
 قسمت از حومه شهر را ویران و بیش از یکصد خانه...
 را بکلی منهدم ساخت اینجانب از جمیع شیرو خورشید...
 سرخ که با ارسال مبلغ یکصد هزار ریال اعانه نقدی...
 باهالی بی خانمان و معسبزه کمک موقتی نمودند...
 طرف عموم اهالی نائین تشکر مینمایم ولیکن با کمال تأسف...
 بایستی اذعان کنیم که دولت با وجود تذکرات مکرر...
 کوچکترین اقدامی ننموده و امیدوارم دولت فطلی...
 در جبران غفلت های گذشته بکوشد - مؤثرترین و...
 ضروریترین کمک ارسال خواربار و مخصوصاً غله...
 خواهد بود - نائین و توابع در سالهای عادی بیش...
 از مصرف یکی دو ماغله مورد احتیاج خود را نمیتواند تأمین...
 کند متأسفانه اسماش بواسطه خشکسالی فوق العاده حتی...
 در گوهستان اطراف نائین هم مطلقاً محصولی به دست...
 نیامده و عموم اهالی در حال اضطراب و نگرانی فوق العاده...
 چشم امیدشان بر پدر کر دوخته اند - کمک سریع دولت...
 مردم بد بخت از قطع حتمی نجات خواهد داد و اما راجع آنچه...
 ذکر موقتی که لایحه سازمان برنامه هفت ساله مطرح...
 بود اینجانب عضویت کمیسیون برنامه مجلس شورای...
 ملی را داشتم و مخصوصاً در آنجا باتفاق عده ای از...
 آقایان نمایندگان شهرستانها من جمله آقای اردلان...
 تبصره ای اضافه نمودیم که شهرستانهای مختلف کشور...
 با بسوی و عادلانه از کمکهای برنامه استفاده کنند...
 اگر چه این تبصره تصویب کمیسیون و مجلس شورای ملی

دوست خودم آقای اعلی امری که در آن جلسه...
 عراض بنده یک فرمایشاتی فرمودند خودداری نکنند...
 بنده عراض را بکنم اگر بد بود من بحدیقه از...
 آخر نطق خودم اختصاص میدهم به آقایان که...
 آقایان بیاید پشت تریبون فرمایند - عراضی که...
 میفرمادم عرض کنم عبارت از این است که چون...
 رئیس دولت و هم آقایان در سفرانی هایشان...
 تذکر میدهند که اوضاع دهقانان و کارگران و طبقات...
 دیگر رقت بار و تأسف آور است یعنی هزینه...
 زنده گانشان بقدری گران است و بقدری سخت است...
 برای آنها که دیگر قابل تحمل نیست ذکر درد هم...
 کدرمان نمیکند کارها را بنده یک مطلبی بنظم آمد...
 که بدون تصویب قانون و بدون آوردن لایحه...
 ب مجلس با وسائلی در اختیار دولت است میتواند و قلاً...
 ۶ برابر هزینه زندگی این طبقه را پائین بیاورد و...
 این وسائل در اختیار شخص خودش است یک راهی...
 لازم است و یک تصمصم آقایان موما اطلاع دارن یعنی...
 قریب باتفاق در بین دهات و خارج از تهران...
 رفته اند چه در حوزه انتخابیه خودش و چه در نقاط دیگر...
 و دیده اند که هزینه زندگی رفته رفته بزرگ و کارگر...
 نوری شهر و کاسب سر گذر و مستخدمین جزء عبارت...
 است از نان دختایات و قندوچای یعنی اگر کسی مدعی...
 بشود در این جا که غیر از این چیزها رها یا و طبقه...
 پائین چیزی میفرمایند با الان دارند بنده حاضریم که...
 ثابت کنم اینطور نیست (دکتر مجتهدی - قماش)
 بلی قماش هم هست راجع بقماش هم پیشنهاد کردم...
 بنابر این ما اگر بتوانیم قیمت این اجناس را پائین...
 بیاوریم میتوانیم هزینه زندگی این مردم را عملاً...
 پائین بیاوریم و بنده بسیار خوشوقتیم که جناب آقای...
 نخست وزیر هم تشریف آوردند که این پیشنهادات...
 بنده را بشنوند و اطمینان قوی میدهم که مورد توجه...
 واقع میشود خوشبختانه این کالا های مورد ضرورت...
 مردم یعنی آن طبقه زحمتکش و پائین در اختیار دولت...
 است و مال دولت است دولت تهیه میکند مثل سبزی...
 و خربوزه نیست که بتوانند فروشنده مرازم بکنند که...
 جنس خود را ارزان بفروشند چون این افتاد را من...
 دارم که با زور و فشار و نپندارم میگیرم گران فروش...
 و شلاق هم نمیشود صاحبان تره بار را ملزم کرد ب ارزان...
 فروشی باید اصولی پیدا بشود یعنی در آن مواد...
 اساسی زندگی تنزلی پیدا بشود و خود بخود وقتی...
 سبگار ارزان شود خربوزه هم ارزان میشود طریقه...
 عاجلی که بنده در نظر گرفته ام و پیشنهاد میکنم...
 بدولت این است که در این کالاهاییکه عرض خواهم...
 کرد دولت عاجلاً تصمصم بگیرد یعنی حداکثر با سود...
 صدی ده بفروشد ب مردم این مردم کجا هستند؟
 مردمی که بنده این جا عرض میکنم آنها ای هستند که...
 دائم زحمت میکنند و قناعتند و شکر و چای میخورند...
 با این ماده حیاتی یعنی با نان و چای خودشان را حفظ...
 میکنند البته خودشان بزی دارند ، گاوی دارند با شیر...
 آن قاشقان را تهیه میکنند این است باین وضع میشود هزینه...
 زندگی را ۶ برابر پائین آورد ، کالاهای مورد نیاز

هموم پیشی که تمام منظوره در صد سود رویش...
 بگذارند و بفروشد ب مردم (شوختری - بازمحکرمین...
 میروند بفرند) متلاً قند و شکر و قند و شکر دولت تهیه میکند...
 و ب مردم بفروشد ، چیترا دولت تهیه میکند ب مردم...
 میفرودد قیمتی که دولت قند و شکر تهیه میکند برایش...
 هر کیلو ۴ ریال تمام میشود و هر کیلو ۲۰ ریال...
 اسماً فروخته می شود ولی بیست و پنج ریال...
 فعلاً بدست طبقه پائین و مردم بد بخت میرسد...
 این با حسن ظن است که بنده میگویم یعنی چی ؟
 یعنی ۶ برابر آن قیمتی که برای دولت تمام میشود...
 این جنس بفروش میرسد بزرگ رعبت و کاسب ده...
 و کارگر شهر و سایر مردم ۶ برابر بالا تر از قیمتی...
 که برای دولت تمام میشود تهیه میکنند نتیجه اگر...
 ما بیاییم این قند و شکر را ۴ بیال قرار بدیم و ده...
 در صدش را هم رویش بکشیم و باین مردم بفروشیم...
 عملاً ۶ برابر هزینه زندگی آنها را دفعه پائین آورده ایم...
 راجع بکسر درآمد دولت هم عرض میکنم تنها کو...
 و سبگار اشو و توتون چیق این ها مورد نیاز یک...
 کارگر و یک رعبت بد بخت است وقتی که میروند ب صحرا...
 درو میکنند با شیار میکنند و خسته و فرسوده میآید یک...
 چیق چاق میکنند میکشد با یک سبگار اشو یک...
 کارگری میکشد این کارگر اشو را بنده تحقیق...
 کرده ام ده هند سبگار اشو در یک بسته ده تائی...
 ۷ شاهی یا ده شاهی برای دولت تمام میشود و...
 میفرودد ۳ ریال یعنی دولت ظاهراً دو ریال میدهد...
 و ب مردم ۳ ریال میفرودند چند برابر بالا تر ۶ برابر...
 اگر این سبگار اشو و توتون چیق را که الان ۶...
 برابر قیمتی که برای دولت تمام شده است میفرودد...
 اگر ده در صد فقط روی آن بکشد و بفروشد تمام...
 آن مردم لغت و غور و بدبختی که خود آقای نخست...
 وزیر هم در سخنرانیهایشان باین اشاره کرده اند ۶...
 برابر هزینه زندگی این مردم در نتیجه عمل دولت...
 میآید پائین ، یک مطلب دیگری که آقای دکتر...
 مجتهدی فرمودند و از نظرم معوشد آن موضوع...
 قماش دولتی است که آن را هم میتواند که حقوق...
 گمرکی زیادی برای چیت متقال و امثال این چیزها...
 پارچه های نفی بنده نمیگویم برای فاستونی انگلیسی...
 و بلکه معتقدم که از فاستونی انگلیسی ۹۰ درصد...
 حقوق گمرکی باید گرفت آن را عرض میکنم راجع...
 باین قبیل اجناس مورد احتیاج اگر حقوق گمرکی...
 را تنزل بدهند ولو اینکه اگر صاحب کالای عمومی...
 مرد بسیار بی انصافی هم باشد به نسبت زیادی پائین...
 میآید یعنی لباس رعبت لباس زن رعبت وزن کارگر قیمت...
 آن پائین میآید و میتواند با یک ششم قیمتی که...
 الان با میدهند آن لباس را تهیه کند ، مطلب...
 دیگری که بگذرد باین آوردن هزینه زندگی این طبقه...
 و طبقات دیگر - مؤثر است موضوع وسایل نقلیه است...
 نقلیه در دنیای امروز در هر مملکتی تأثیر دارد یعنی...
 آن رعبت بدبخت روی معتقدات خودش سالی یک...
 مرتبه باید مشرف بشود به استان مقدس رضوی و...
 زیارت کند این هم برای تفریحش است و هم روی...
 عطیه و امید که این کار را میکنند این مردم که...
 الان میخواهد حرکت کند فرض کنید ۲۰۰ تومان

بند و زاریا و بزرگان و هر گز نهادن...
 بنده اگر در این باب مفصل صحبت میکردم...
 بجا بود ولی چون فرمودند وقت تمام شد...
 دیگر مرضی نیستیم و استدعا دارم آقایان...
 عراض بنده را تأیید فرمایند و انتظار دارم...
 دولت وقت در این زمین چندین برابر بنده...
 توجه میکنم (احسن)

نایب رئیس - آقای دکتر طباطبائی
 در خصوص این موضوعی که امروز خواستم بطور...
 اختصار عرض مجلس شورای ملی برسانم یکی...
 بعوضه انتخابیهام نائین و دیگری راجع بلوله کفی...
 برق تهران است نائین و بخشهای تابعه آن انارک...
 خورد و بیایانک و جنود در کناره کویر قرار گرفته...
 وضع اقتصادی و عمومی ساکنین آن بقدری وخیم...
 اسف آور است که جادارد دولت و سازمان برنامه...
 توجه سریع و فوری باین موضوع معطوف دارند...
 آقایان هم اجازه میفرمایند که چند کلمه در اطراف آنجا...
 عراضی که دارم بکنم (نمائندگان - فرمائید)
 عدم رسیدگی با احتیاجات نائین سالهاست ادامه...
 دارد حتی در زمان اهل حضرت فقیدم که کلیه نقاط...
 کشور حتی دهات و قصبات روی عمران و آبادی نسبی...
 بخود دیدند نائین بررور و تدریج تبدیل بورانهای...
 گردید - غالباً ششدهام دواین مجلس اوضاع رقت...
 آور مردم کرمان و با بلوچستان تشریح شده است...
 ولیکن با کمال اطمینان میتوانم بگویم که وضع نائین...
 متأسفانه بهتر نیست منتهی مردم نائین اصولاً خیلی...
 قانع و بزرگ منش میباشد و از این جهت کمتر تقاضای...
 کمک و یا جلب ترسم مینمایند و اگر حالام کارد...
 باستان نرسیده بود شاید وقت مجلس را با بیانات...
 خود نمی گرفتیم - درماه گذشته سیل مهیبی یک...
 قسمت از حومه شهر را ویران و بیش از یکصد خانه...
 را بکلی منهدم ساخت اینجانب از جمیع شیرو خورشید...
 سرخ که با ارسال مبلغ یکصد هزار ریال اعانه نقدی...
 باهالی بی خانمان و معسبزه کمک موقتی نمودند...
 طرف عموم اهالی نائین تشکر مینمایم ولیکن با کمال تأسف...
 بایستی اذعان کنیم که دولت با وجود تذکرات مکرر...
 کوچکترین اقدامی ننموده و امیدوارم دولت فطلی...
 در جبران غفلت های گذشته بکوشد - مؤثرترین و...
 ضروریترین کمک ارسال خواربار و مخصوصاً غله...
 خواهد بود - نائین و توابع در سالهای عادی بیش...
 از مصرف یکی دو ماغله مورد احتیاج خود را نمیتواند تأمین...
 کند متأسفانه اسماش بواسطه خشکسالی فوق العاده حتی...
 در گوهستان اطراف نائین هم مطلقاً محصولی به دست...
 نیامده و عموم اهالی در حال اضطراب و نگرانی فوق العاده...
 چشم امیدشان بر پدر کر دوخته اند - کمک سریع دولت...
 مردم بد بخت از قطع حتمی نجات خواهد داد و اما راجع آنچه...
 ذکر موقتی که لایحه سازمان برنامه هفت ساله مطرح...
 بود اینجانب عضویت کمیسیون برنامه مجلس شورای...
 ملی را داشتم و مخصوصاً در آنجا باتفاق عده ای از...
 آقایان نمایندگان شهرستانها من جمله آقای اردلان...
 تبصره ای اضافه نمودیم که شهرستانهای مختلف کشور...
 با بسوی و عادلانه از کمکهای برنامه استفاده کنند...
 اگر چه این تبصره تصویب کمیسیون و مجلس شورای ملی

بند و زاریا و بزرگان و هر گز نهادن...
 بنده اگر در این باب مفصل صحبت میکردم...
 بجا بود ولی چون فرمودند وقت تمام شد...
 دیگر مرضی نیستیم و استدعا دارم آقایان...
 عراض بنده را تأیید فرمایند و انتظار دارم...
 دولت وقت در این زمین چندین برابر بنده...
 توجه میکنم (احسن)

نایب رئیس - آقای دکتر طباطبائی
 در خصوص این موضوعی که امروز خواستم بطور...
 اختصار عرض مجلس شورای ملی برسانم یکی...
 بعوضه انتخابیهام نائین و دیگری راجع بلوله کفی...
 برق تهران است نائین و بخشهای تابعه آن انارک...
 خورد و بیایانک و جنود در کناره کویر قرار گرفته...
 وضع اقتصادی و عمومی ساکنین آن بقدری وخیم...
 اسف آور است که جادارد دولت و سازمان برنامه...
 توجه سریع و فوری باین موضوع معطوف دارند...
 آقایان هم اجازه میفرمایند که چند کلمه در اطراف آنجا...
 عراضی که دارم بکنم (نمائندگان - فرمائید)
 عدم رسیدگی با احتیاجات نائین سالهاست ادامه...
 دارد حتی در زمان اهل حضرت فقیدم که کلیه نقاط...
 کشور حتی دهات و قصبات روی عمران و آبادی نسبی...
 بخود دیدند نائین بررور و تدریج تبدیل بورانهای...
 گردید - غالباً ششدهام دواین مجلس اوضاع رقت...
 آور مردم کرمان و با بلوچستان تشریح شده است...
 ولیکن با کمال اطمینان میتوانم بگویم که وضع نائین...
 متأسفانه بهتر نیست منتهی مردم نائین اصولاً خیلی...
 قانع و بزرگ منش میباشد و از این جهت کمتر تقاضای...
 کمک و یا جلب ترسم مینمایند و اگر حالام کارد...
 باستان نرسیده بود شاید وقت مجلس را با بیانات...
 خود نمی گرفتیم - درماه گذشته سیل مهیبی یک...
 قسمت از حومه شهر را ویران و بیش از یکصد خانه...
 را بکلی منهدم ساخت اینجانب از جمیع شیرو خورشید...
 سرخ که با ارسال مبلغ یکصد هزار ریال اعانه نقدی...
 باهالی بی خانمان و معسبزه کمک موقتی نمودند...
 طرف عموم اهالی نائین تشکر مینمایم ولیکن با کمال تأسف...
 بایستی اذعان کنیم که دولت با وجود تذکرات مکرر...
 کوچکترین اقدامی ننموده و امیدوارم دولت فطلی...
 در جبران غفلت های گذشته بکوشد - مؤثرترین و...
 ضروریترین کمک ارسال خواربار و مخصوصاً غله...
 خواهد بود - نائین و توابع در سالهای عادی بیش...
 از مصرف یکی دو ماغله مورد احتیاج خود را نمیتواند تأمین...
 کند متأسفانه اسماش بواسطه خشکسالی فوق العاده حتی...
 در گوهستان اطراف نائین هم مطلقاً محصولی به دست...
 نیامده و عموم اهالی در حال اضطراب و نگرانی فوق العاده...
 چشم امیدشان بر پدر کر دوخته اند - کمک سریع دولت...
 مردم بد بخت از قطع حتمی نجات خواهد داد و اما راجع آنچه...
 ذکر موقتی که لایحه سازمان برنامه هفت ساله مطرح...
 بود اینجانب عضویت کمیسیون برنامه مجلس شورای...
 ملی را داشتم و مخصوصاً در آنجا باتفاق عده ای از...
 آقایان نمایندگان شهرستانها من جمله آقای اردلان...
 تبصره ای اضافه نمودیم که شهرستانهای مختلف کشور...
 با بسوی و عادلانه از کمکهای برنامه استفاده کنند...
 اگر چه این تبصره تصویب کمیسیون و مجلس شورای ملی

بند و زاریا و بزرگان و هر گز نهادن...
 بنده اگر در این باب مفصل صحبت میکردم...
 بجا بود ولی چون فرمودند وقت تمام شد...
 دیگر مرضی نیستیم و استدعا دارم آقایان...
 عراض بنده را تأیید فرمایند و انتظار دارم...
 دولت وقت در این زمین چندین برابر بنده...
 توجه میکنم (احسن)

نایب رئیس - آقای دکتر طباطبائی
 در خصوص این موضوعی که امروز خواستم بطور...
 اختصار عرض مجلس شورای ملی برسانم یکی...
 بعوضه انتخابیهام نائین و دیگری راجع بلوله کفی...
 برق تهران است نائین و بخشهای تابعه آن انارک...
 خورد و بیایانک و جنود در کناره کویر قرار گرفته...
 وضع اقتصادی و عمومی ساکنین آن بقدری وخیم...
 اسف آور است که جادارد دولت و سازمان برنامه...
 توجه سریع و فوری باین موضوع معطوف دارند...
 آقایان هم اجازه میفرمایند که چند کلمه در اطراف آنجا...
 عراضی که دارم بکنم (نمائندگان - فرمائید)
 عدم رسیدگی با احتیاجات نائین سالهاست ادامه...
 دارد حتی در زمان اهل حضرت فقیدم که کلیه نقاط...
 کشور حتی دهات و قصبات روی عمران و آبادی نسبی...
 بخود دیدند نائین بررور و تدریج تبدیل بورانهای...
 گردید - غالباً ششدهام دواین مجلس اوضاع رقت...
 آور مردم کرمان و با بلوچستان تشریح شده است...
 ولیکن با کمال اطمینان میتوانم بگویم که وضع نائین...
 متأسفانه بهتر نیست منتهی مردم نائین اصولاً خیلی...
 قانع و بزرگ منش میباشد و از این جهت کمتر تقاضای...
 کمک و یا جلب ترسم مینمایند و اگر حالام کارد...
 باستان نرسیده بود شاید وقت مجلس را با بیانات...
 خود نمی گرفتیم - درماه گذشته سیل مهیبی یک...
 قسمت از حومه شهر را ویران و بیش از یکصد خانه...
 را بکلی منهدم ساخت اینجانب از جمیع شیرو خورشید...
 سرخ که با ارسال مبلغ یکصد هزار ریال اعانه نقدی...
 باهالی بی خانمان و معسبزه کمک موقتی نمودند...
 طرف عموم اهالی نائین تشکر مینمایم ولیکن با کمال تأسف...
 بایستی اذعان کنیم که دولت با وجود تذکرات مکرر...
 کوچکترین اقدامی ننموده و امیدوارم دولت فطلی...
 در جبران غفلت های گذشته بکوشد - مؤثرترین و...
 ضروریترین کمک ارسال خواربار و مخصوصاً غله...
 خواهد بود - نائین و توابع در سالهای عادی بیش...
 از مصرف یکی دو ماغله مورد احتیاج خود را نمیتواند تأمین...
 کند متأسفانه اسماش بواسطه خشکسالی فوق العاده حتی...
 در گوهستان اطراف نائین هم مطلقاً محصولی به دست...
 نیامده و عموم اهالی در حال اضطراب و نگرانی فوق العاده...
 چشم امیدشان بر پدر کر دوخته اند - کمک سریع دولت...
 مردم بد بخت از قطع حتمی نجات خواهد داد و اما راجع آنچه...
 ذکر موقتی که لایحه سازمان برنامه هفت ساله مطرح...
 بود اینجانب عضویت کمیسیون برنامه مجلس شورای...
 ملی را داشتم و مخصوصاً در آنجا باتفاق عده ای از...
 آقایان نمایندگان شهرستانها من جمله آقای اردلان...
 تبصره ای اضافه نمودیم که شهرستانهای مختلف کشور...
 با بسوی و عادلانه از کمکهای برنامه استفاده کنند...
 اگر چه این تبصره تصویب کمیسیون و مجلس شورای ملی

بند و زاریا و بزرگان و هر گز نهادن...
 بنده اگر در این باب مفصل صحبت میکردم...
 بجا بود ولی چون فرمودند وقت تمام شد...
 دیگر مرضی نیستیم و استدعا دارم آقایان...
 عراض بنده را تأیید فرمایند و انتظار دارم...
 دولت وقت در این زمین چندین برابر بنده...
 توجه میکنم (احسن)

نایب رئیس - آقای دکتر طباطبائی
 در خصوص این موضوعی که امروز خواستم بطور...
 اختصار عرض مجلس شورای ملی برسانم یکی...
 بعوضه انتخابیهام نائین و دیگری راجع بلوله کفی...
 برق تهران است نائین و بخشهای تابعه آن انارک...
 خورد و بیایانک و جنود در کناره کویر قرار گرفته...
 وضع اقتصادی و عمومی ساکنین آن بقدری وخیم...
 اسف آور است که جادارد دولت و سازمان برنامه...
 توجه سریع و فوری باین موضوع معطوف دارند...
 آقایان هم اجازه میفرمایند که چند کلمه در اطراف آنجا...
 عراضی که دارم بکنم (نمائندگان - فرمائید)
 عدم رسیدگی با احتیاجات نائین سالهاست ادامه...
 دارد حتی در زمان اهل حضرت فقیدم که کلیه نقاط...
 کشور حتی دهات و قصبات روی عمران و آبادی نسبی...
 بخود دیدند نائین بررور و تدریج تبدیل بورانهای...
 گردید - غالباً ششدهام دواین مجلس اوضاع رقت...
 آور مردم کرمان و با بلوچستان تشریح شده است...
 ولیکن با کمال اطمینان میتوانم بگویم که وضع نائین...
 متأسفانه بهتر نیست منتهی مردم نائین اصولاً خیلی...
 قانع و بزرگ منش میباشد و از این جهت کمتر تقاضای...
 کمک و یا جلب ترسم مینمایند و اگر حالام کارد...
 باستان نرسیده بود شاید وقت مجلس را با بیانات...
 خود نمی گرفتیم - درماه گذشته سیل مهیبی یک...
 قسمت از حومه شهر را ویران و بیش از یکصد خانه...
 را بکلی منهدم ساخت اینجانب از جمیع شیرو خورشید...
 سرخ که با ارسال مبلغ یکصد هزار ریال اعانه نقدی...
 باهالی بی خانمان و معسبزه کمک موقتی نمودند...
 طرف عموم اهالی نائین تشکر مینمایم ولیکن با کمال تأسف...
 بایستی اذعان کنیم که دولت با وجود تذکرات مکرر...
 کوچکترین اقدامی ننموده و امیدوارم دولت فطلی...
 در جبران غفلت های گذشته بکوشد - مؤثرترین و...
 ضروریترین کمک ارسال خواربار و مخصوصاً غله...
 خواهد بود - نائین و توابع در سالهای عادی بیش...
 از مصرف یکی دو ماغله مورد احتیاج خود را نمیتواند تأمین...
 کند متأسفانه اسماش بواسطه خشکسالی فوق العاده حتی...
 در گوهستان اطراف نائین هم مطلقاً محصولی به دست...
 نیامده و عموم اهالی در حال اضطراب و نگرانی فوق العاده...
 چشم امیدشان بر پدر کر دوخته اند - کمک سریع دولت...
 مردم بد بخت از قطع حتمی نجات خواهد داد و اما راجع آنچه...
 ذکر موقتی که لایحه سازمان برنامه هفت ساله مطرح...
 بود اینجانب عضویت کمیسیون برنامه مجلس شورای...
 ملی را داشتم و مخصوصاً در آنجا باتفاق عده ای از...
 آقایان نمایندگان شهرستانها من جمله آقای اردلان...
 تبصره ای اضافه نمودیم که شهرستانهای مختلف کشور...
 با بسوی و عادلانه از کمکهای برنامه استفاده کنند...
 اگر چه این تبصره تصویب کمیسیون و مجلس شورای ملی

بنا بر آن چه عرض آقایان محترم رسید من از آقایان نمایندگان محترم تقاضا میکنم لایحه دولت را در این خصوص تصویب فرمایند زیرا که...

و به کلیتی که تنظیم و پیشنهاد شده بعمل نوازین و تبادل بودجه ملحقه وارد خواهد نمود و چون بوجه آنین نامه نمایندگان در مورد یکدوازدهم هانی توانند پیشنهاد اصلاح بدهند چاره منصرفه این است که جناب آقای وزیر دارائی فی المجلس ماده واحده پیشنهادی را طوری اصلاح فرمایند که اجازه پرداخت فله شامل حقوق و کمک و مزایای کارمندان و مخارج ضروری و فوری تیر ماه ۲۹ در حدود يك دوازدهم اعتبارات بودجه مصوبه سال ۱۳۲۸ با رعایت تقلیلی که خود دولت در بودجه پیشنهادی سال ۱۳۲۹ نسبت به اعتبارات سال ۱۳۲۸ داده است و با رعایت کسور و تقلیلی که کمسیون بودجه و سو کمسیون مربوطه نسبت به ارقام و اقلام خرج بودجه پیشنهادی سال ۱۳۲۹ در نظر گرفته است بشود - بهتر خواهد بود مخصوصاً در ماده واحده اصلاحی این مطلب هم تذکره داده شود که یکدوازدهم تیرماه ۳ دوازدهم های مصوب ۳ ماه اول سال جاری تمام بطور علی الحساب بوده و بابت اعتباراتی که در بودجه سال ۱۳۲۹ به تصویب میرسد محسوب خواهد شد باین معنی که آنچه باستناد این چهار دوازدهم های چهار ماه اول سال از اعتبارات پرداخته میشود و آنچه بعداً باستناد بودجه سال ۱۳۲۹ پرداخته خواهد شد مجموعاً از اعتبارات یکساله مصوب سال ۱۳۲۹ نباید تجاوز نماید - گرچه میگوید رویه وزارت دارائی نسبت به یک دوازدهم هانی که تا بحال مجلس شورای ملی تصویب کرده است همین خنج بوده است معذرت بهتر خواهد بود این مطلب در ماده واحده تصریح بشود در پایان عرض میکنم که فراکسیون وطن راجع به لایحه يك دوازدهم متنح خواهد بود

نایب رئیس - آقای معاون وزارت دارائی

بنا بر آن چه عرض آقایان محترم رسید من از آقایان نمایندگان محترم تقاضا میکنم لایحه دولت را در این خصوص تصویب فرمایند زیرا که...

بنا بر آن چه عرض آقایان محترم رسید من از آقایان نمایندگان محترم تقاضا میکنم لایحه دولت را در این خصوص تصویب فرمایند زیرا که...

رضوی شیرازی - در مجلس شورای ملی

مخصوصاً در این ادوار اخیر بشدی لایحه يك دوازدهم تقدیم شده است و در پیرامون آن ایراد شده است که بالاخره فلسفه وجود آن هیچکس مستور نیست آنچه را که باید يك مدافع تقر بگوید هم آقایان نمایندگان که مخالف بودند فرمودند و هم آقای معاون وزارت دارائی اشاره کردند و آن عبارت از این بود که يك مقدار بسیاری از این بودجه يك دوازدهم باید بصرف حقوق کسانی برسد که از روز بیستم ماه روز ششمی و ساعت ششمی میکنند برای خاطر اینکه بتوانند از این محل وجهی بدست بیاورند و زندگی خود و عائله شان را اداره کنند و البته تاغیرش هم خسارت زیادی بخانواده ها و خانه داران وارد خواهد ساخت در این مطلب هیچ جای شک و...

بنا بر آن چه عرض آقایان محترم رسید من از آقایان نمایندگان محترم تقاضا میکنم لایحه دولت را در این خصوص تصویب فرمایند زیرا که...

تأسیس منظور بود و امکان جنگ بیجا از
 داده نقد خسارت جنگ زیاد بود ولی از جنبه
 اقتصادی آن بدبختی و فلاکت که در دوره جنگ دوم
 هیچ ملت ایران شد نبود مثلا در موقع جنگ اول
 طلا از طرف متخاصمین در ایران بیخود ۲۰۰ ریال
 فروخته میشد و فاضل اشیاء نشونی روس و انگلیس
 در ایران خریداری نشد بلکه روسها تمام امتیازات
 مالیات و موجودی خود را که در ایران داشتند مجازاً
 برای جبران نقض بیطرفی که کرده بودند طبق
 قرارداد ۱۹۲۱ ملت ایران واگذار کردند ولی در
 جنگ دوم که ایران را من غیر حق فوای خارجی برای
 ارتباط بین خودشان اشغال کرده در تمام شئون مملکتی
 دخالت نمودند وضعیت اقتصادی مملکتی بود که گندم
 و شکر برای حفظ حیات این مملکت نایاب شده بود و
 لیره طلا بجهت مقابل جنگ سابق در ایران ترقی کرد
 و مال التجاره خارجیها مخصوصاً روسها بدین انجام
 تشریفات گمرکی و غیره وارد و قیمت پارچه و فرود
 شد و در عوض کلیه عوامل زراعتی از دست کار
 و الاغ و گوسفند و شتر در اغلب نقاط ایران از مرز
 خارج شد و ایران گرفتار ورشکست عجیبی شد حتی
 آن مقدار مختصری که خود قیمت برای اشیاء خریداری
 خود معلوم کرده بودند و مقرر بود که
 پول طلا تحویل دهند هنوز تحویل ملت ایران نشده
 من فراموش نمیکم هکس جناب وزیر راه وقت را
 آقای آراسته که چند میلیون دلار موجودی ایران
 را در مقابل اشیاء فاضل جنگ و فاسد و خراب تسلیم
 امریکاییها نمود حتی عکس خود و عکس چکی که
 حواله پرداخت را داده بود در جراید نمسک شد
 باین هم قناعت نشد بعنوان فرض مقداری اسلحه و
 اشیاء زائد جنگ دوم را امریکاییها بیا فروختند در
 صورتیکه ایران احتیاج بقانون و عدالت و وسائل
 زراعت بیش از گلوله توپ و تفنگ دارد این تفاوت
 بین جنگ اول و دوم برای ایران که مشهور هم
 بود معلول خارج شدن ایران در جنگ دوم از بیطرفی
 است چون ایران در اواخر جنگ رسماً از بیطرفی
 خارج شد و بفتح یکی از طرفین اعلان جنگ داد
 تجربیات گذشته باید پند گرفت و بیجهت ملت ایران
 را از حال بیطرفی خارج نکرد و این عمل جناب نخست
 وزیر را من برسمیت نیشناسم و فقط عقیده شخصی
 خود ایشان میدانم و ابداً ملت ایران حاضر برای
 شرکت در جنگ جهانی نخواهد بود و باید از عملیاتی
 که ملت ایران را از بیطرفی خارج سازد احتراز کند
 بیش از این در مجلس علنی گفتن مطابق مصلحت
 مملکت نیست (آشتیانی زاده - صبیح است) و در ضمن
 من اظهار امتنان میکنم که برای جواب در موقع حاضر
 شدند و امیدوارم آن مطالبی که در دوره پیش راجع
 به زندانیان راجع بحکومت نظامی راجع بکار گروهای
 نفت آبادان بدولت تذکر داده شده بود برای جواب
 آنها هم حاضر شوند

نایب رئیس - آقای آزاد
آزاد - عرض کنم تمام دوستی هائی که دول با
 یکدیگر میکنند روی معامله متقابل است فقط کشور هائی که
 مستحکم یا مستمره هستند معاملاتشان علیحد است و

فولی که دارای استقلال و کارکن آزادی کامل هستند
 معامله را با دولت های دیگر میکنند که آن دولت ما
 هم همان معامله را با آنها میکنند بنده به خاطر دارم
 در جنگ بین الملل اول متفقین آمدند ایران را اشغال
 کردند همه زبانی هم گشته شد آذوقه ما را هم بردند
 و در آخر جنگ روزی که جنگ خاتمه پیدا کرد
 روسیه انقلاب کرد و رفت دنبال کار خودش دولت
 انگلستان بوض این که یادش ملت ایران بنده
 اول آمد قرارداد و تون انسلوه را با ما تحصیل کرد
 و آمد حکومت بیست ساله را با ما تحویل کرد ملت
 ایران بیست سال زیر بار فشار حکومت و چکمه های
 یوسیه از بین رفت بعد آمد قرارداد نفت جنوب را
 با ما تحویل کرد این یادش بود که دولت انگلستان
 در مقابل آنها فدا کاری در جنگ گذشته با داد
نایب رئیس - آقای آزاد راجع به سؤال
 خودتان توضیح بفرمائید
آزاد - بلی بنده می خواهم بگویم که در
 عوض جنگ با چه می دهند و مقدمه راجع بهمان
 جنگ کرده است بعد از آنکه جنگ دوم پیش آمد
 کشور ایران بل پیروزی شد آمدند کشور ایران
 را اشغال کردند و آذوقه ما را بردند بعد از آنکه
 جنگ تمام شد آمدند بادش ما را بدهند دولت شوروی
 طلا های ایران را برد و داد امریکا آمد و گفت ۲۰
 میلیون دلار بدهد او هم نداد این هم بادش این
 دولت من می خواهم این سؤال را از آقای نخست
 وزیر بکنم که شما که آمدید با اظهار تمایل کرده اید
 چه چیز میخواهید برای ملت ایران بگیریید صحبت
 بنده در این است که اگر شما میخواهید معامله
 متقابله بکنید و طرفداری بکنید چه چیز باید ما بشود
 این را آقای اطلاع بکنید دقت بکنید بعد در مجلس
 شورایی مطرح بکنید اگر نمایندگان مجلس شورای
 ملی موافقت کردند بسیار خوب (دکتر طباطبائی - ایران
 جزو ملل متحده است) جزو ملل متحده است
 ولی چه چیز عاید ما میشود این غیر از آن است که
 ما بیاییم بگویم که با یک بلوک دیگر متحد میشویم
 که تمام سربازان و صاحبان خود را در اختیار
 آنها بگذاریم بنده این را میگویم اگر مثل جنگ
 اول و دوم میخواهید ملت ایران را داخل کشمکش
 هائی بکنید و بعد هم همان یادش را با بدهند این
 خلاف انصاف و مروت است و اگر ایشان روی یک
 نقشه ای و روی یک پروژه ای میخواهند این کار را
 بکنند قبل از اینکه تلگرافی بکنند باید در کمیسیون
 در جلسه خصوصی بیاید مطرح بکنید و بعد در
 مجلس عمومی بیاید بگویند که این نظر هست این
 ضرر ملت ایران است یا منفعت آن شما موافقت دارید
 یا خیر اگر مجلس موافقت کرد بسیار خوب و اگر
 مجلس شورایی موافقت نکرد ایشان چنین حقی را
 نداشته اند که این کار را بکنند

نایب رئیس - آقای آشتیانی زاده
آشتیانی زاده - مرسوم کارهای پارلمانی
 این است که وقتی که لوائح و موضوعی از طرف
 فراکسیون مطرح میشود و یک موضوع آن فراکسیون

صحت میکند کافی است (صحیح است) و تمام پارلمان
 های دنیا این مرسوم است (مکی - ولی آشتیانی نام
 مجلس چنین چیزی را نگفته است) یک دفترچه یادداشتی
 است که از نواد استادی میباشد که امروز موجود
 است این دفترچه یادداشت متعلق بمرحوم مدرس
 است نزدیک یکی از رجال بسیار خوب و خانه نشین
 امروز است و از این یادداشت نکات بسیار دقیقی
 میتوان پیدا کرد یعنی طرز روابط ما با خارجی
 ها تعیین میکند از رویه رجال قدیم و از روابط
 آنها با خارجی ها میتوان فهمید که چقدر از نظر
 روابط خارجی و نوع سیاستمداری ما تنزل کرده ایم
 و مرحوم مدرس میگوید روزی یکی از رفقا پیش
 من آمد که من اینجا اسم ادرا نمی برم بن اظهار
 سحرده که آقای هاروارد مستشار وقت سفارت
 انگلیس میخواهد تورا ملاقات کند مدرس میگوید
 تو باو چه گفتی گفت پس از اینکه هاروارد
 بوسیله اشخاص مختلفی که بعضی از آنها مقامات عالی
 دارند و بعضی ها هم در ایران نیستند و اغلب در قید
 حیات هستند چندین مرتبه بیامداد اصرار کرد که من
 میخواهم تورا ملاقات کنم و کار فوری دارم و کاری
 دارم که برته تو و ملت است من باو گفتم که آقا اگر
 کار تو کاری است که میخواهی بر علیه ملت اقدام کنی
 وظیفه دینی و ملی من اجازه نمیدهد که این کار را بکنم
 و اگر کار دیگری داری که من سی سال نسیخوام تورا
 به بین این نوع فکری که تفر سیاستمدار قبل از دوره
 بیست ساله است و امروز آقای دهر میآید و مشقت
 میکوبد روی هر میزی و میکوبد که این دولت را ما
 آورده ایم و میخواهیم ارتش قوی تشکیل بدهیم بر علیه
 شوروی تجهیز کنیم آن وضعیت آن روز است این
 وضعیت امروز است (مصدق علی مسعودی - این حرفها
 چیست میزبند آقا هر خارجی غلط میکند که دخالت
 در کار ما بکنند در دوره بیست ساله یک حکومت
 مخصوص در این مملکت بود مکتب دیکتاتوری بود
 و حکومت فردی
نایب رئیس - در اطراف سؤال صحبت
 بفرمائید
آشتیانی زاده - بله اینها هم در اطراف
 سؤال است در دوره بیست ساله یک مکتب مخصوصی
 در این مملکت ایجاد شد که آن مکتب مکتب دیکتاتوری
 بود و حکومت فردی اجازه نمیدهد که رجال مستقل
 و سیاستمدار بآن معنائی که در سایر ممالک مقتدر موجود
 است وضع کنونی این مملکت اینطور فارغ التحصیل
 بیرون نمیدهد یک مشت مستخدم فوکیسیون که البته
 در کارهای اداری و بوروکراسی خوب متحصنند و
 خوب بلدند که پرونده را از روی میز بآن روی میز
 بفرستند و اغلب خانه هایشان هم در بانک رهنی گرو
 میباشد آن دوره یک مشت از این نوع رجال پرورش داد
 آن رجال با اینکه دوره عوض شد با اینکه دوتیجه
 جنگ دوم دهن تحول عجیبی در دنیا پیدا شد

نایب رئیس - آقای آشتیانی زاده اجازه
 بفرمائید ماده ۸۶ قرائت میشود
 (ماده ۸۶) نظامنامه بشرح زیر قرائت شد
 ماده ۸۶ - ناطق نباید از موضوع مباحثه خارج

بشود در صورتی که از موضوع خارج شود رئیس او را
 متذکر میسازد و اگر بخواهد توضیحاتی بدهد که از
 موضوع خارج نشده است یا آنکه خروج او از موضوع
 دلالتی داشته است اجازه داده نخواهد شد
نایب رئیس - آقای آشتیانی زاده بفرمائید
 ولی توجه داشته باشید از موضوع خارج نشوید و در
 اطراف سؤال صحبت بفرمائید
آشتیانی زاده - بنده از موضوع خارج
 نشده ام بهمن دلیل وقتی که جنگ خاتمه پیدا کرد و دو
 مملکت دودر زیم دودو کترین در دنیا حاکم شدند یکی
 حکومت ورزیم بوده ای و اشتراکی و دیگری رژیم
 سرمایه داری البته هیئت حاکمه ایران بالتبع بایستی
 متوجه رژیم سرمایه داری شود جای بحث در این نیست
 ولی ایرانهای وطن پرست مایل بودند که اگر این
 رجال مایل بتمایل و تانادانس بطرف آنها هستند
 دیگر اینقدر از پای کاتولیک تر نشوند اینقدر دایه
 مهربانتر از مادر نشوند چنانچه دیدیم وقتی جنگ تمام
 شد نصیب ما هیچ چیز نشد در این جنگ هر ملتی هر
 مملکتی هزار جور ناز کردند حکومت های سایر
 دول هزار نوع بازیه ها کردند تا اینکه آنچه
 مقدر بود از بلوک مغرب زمین استفاده کردند
 من خوب یاد میآید که تیمسار سپید یزدانی بناه وقتی
 که این لایحه تسلیم جاب رادر دوره یازدهم آوردند
 در مجلس فرمودند نارنجک دانه ۱۵ شاهی از پرتقال
 هم ارزانتر جنس باین ارزانی شما میدهند و شما
 میگویند نسیخوام (نورالدین امامی - آقای مکی
 میخواهد) (مکی - مال بدیخیزش صاحبش مال خود
 امریکاییها) در نتیجه عجله و وحشتی که هیئت حاکمه
 ایران داشت حتی آن استفاده هائی که سایر هیئت های
 حاکمه در جاهای دیگر نظیر ایران کردند که با مال
 آن استفاده هم باز بفتح آن مالک تمام نشد آن
 استفاده را هم نکردیم فقط یک مشت توپ و تانک
 مستعمل یا نو تحویل ما دادند (صفائی - آنرا هم
 ندادند) ملتهای گرسنه ولات و بدبخت دارای لشکرهای
 موتوریزه شدند تا اینکه ما دیدیم که همان بزرگوارانی
 که سازمان ملل متحد را اداره کردند خبط هائی
 کردند در دنیا و در اداره حکومت دنیا که باید یک
 بلوک هائی را تجهیز بکنند در همین تجهیزات و در
 نوهی که باید سیاست دنیا را اداره کنند مملکتی را
 بحساب خودشان بر علیه بلوک شرقی تجهیز کنند در
 همان تجهیزات هم باندازه ای خبط های سیاسی و
 اشتباهات غیر قابل بخششی کردند خودشان همه اقرار
 دارند من جمله حکومت چین و چانکایچک که خود
 امریکاییها در سنا گفتند در اغلب جرائدشان گفتند و
 این موضوع تکرار شد که حکومت کدین تانک و
 چانکایچک و دستگاه مالی او تمام کمک هائی را که باو
 کرده بودند ملت فساد دستگاه عجیب زد و در رفت
 و نتیجه این شد که اقرار کردند باین که چانکایچک
 و دستگاه او دستگاه فاسدی بود و لیاقت دفاع را
 در چین نداشت همان دستگاه با امروز چانکایچک
 را تقویت میکند (دکتر مجتهدی - این موضوع ما
 مربوط نیست)

نایب رئیس - اگر اجازه بفرمائید دولت راجع
 شدید تری بکنم

سؤال شما نسبت بضمیمه که اظهار نظر خواهد کرد
مکی - منظور این است که از بی طرفی
 خارج شده اند چرا جلوگیری میکنند؟
نایب رئیس - آقای مکی مجلس باید اداره
 بشود یا خیر؟
آشتیانی زاده - من از موضوع خارج
 نشده ام
نایب رئیس - جنابالی سؤال فرمودید در
 اطراف سؤال هم صحبت بفرمائید
آشتیانی زاده - بنده باید ثابت کنم که نباید
 از بی طرفی خارج بشویم و باین که مالک متعده
 امریکا از چین و وقایعی که در چین رخ داده است
 یک درس بسیار تلخی گرفت با متنبه نشد سیاستمداران
 همان مملکت در کره هم همان اشتباه را کردند (بعضی
 از نمایندگان - بساچه) شما میخواهید داخل
 جنگ بشوید نان نندارید بخورید (بعضی
 دیگر از نمایندگان - کی می خواهد وارد جنگ بشود)
 من میگویم ملت ایران بی طرف است ما چکار داریم
 که کره شمالی با کره جنوبی جنگ دارند با چه
 میگوئیم

مسعودی - ایران عضو سازمان ملل متعد است
 اظهار ممدردی میکند
نایب رئیس - بنده این جا کراراً تذکر
 دادم که هیچوقت فکر یک نماینده نظر مجلس نیست
 (صحیح است)
آشتیانی زاده - آنهم بخصوص بنده که
 نه جزو اقلیت و نه اکثریت هستم فرداً واحده متماثل
 با اکثریت شاید بعضی از مواقع
غلامرضا قافلادوند - ماشاءا جزوا اکثریت
 می دانیم
آشتیانی زاده - اشتباه فرمودید مقصود
 این است که با وضعیت خاص جغرافیائی که ما داریم
 و باین سنت کهنه قدیمی که بعد از جنگ ترکین جای
 بالاسخ سیاستمداران ادوار گذشته تبدیل کردند که
 آن عبارت از سیاست موازنه و بی طرفی است خاصه
 اینکه مشاهده می کنیم که تا تریاق از عراق آرند
 مار گزیده جان میدهند وقتی که امریکائی ها نتوانند
 بکره که زیر دماغ آنها است و نزدیک هلونولولو
 ژاپون است و بقاره امریکا نزدیکتر است کمک کنند
 ما چطور کمک میتوانند بکنند؟ ما چرا باید این
 چنین خبط هائی بکنیم چرا ما بایستی خودمان را داخل
 یک مهلکه ای بکنیم که ابداً با ارتباط ندارد من
 امیدوارم و انتظار دارم که چنین چیز هائی حقیقت
 نداشته باشد ولی بنده اعلام خطر می کنم که اگر
 یک روزی در نتیجه پروکاسیون ها ما بخواهیم یعنی
 در نتیجه این نوع ورود گاسیون ها یک روزی یک
 بدبختی یک خطری گریبانگیر این مملکت شود
 بنده مسئول آن بدبختی و آن وقایع راهبخت حاکمه
 وقت میدانم یکی هم راجع بیاز داشت شده گان
 سیاسی من می خواهم عرض کنم که توجهی نکردند
 بنده هم خودم عرض میکنم که اگر اقداماتی نسبت
 به آنها نشود و توجهی نکنند ما مجبوریم اقدامات
 شدید تری بکنم

پس از اینکه مطالب را استماع فرمودند مطالبی

نایب رئیس - آقای مصلحی کلیل در این
 خارج بفرمائید
کلیل وزارت خارجه - راجع بموضوع
 کره سه چهار فقره سؤال از طرف نمایندگان مطرح
 شد دولت البته برای جواب حاضر است ولی نظر
 دولت این است که اگر آقایان بفرمایند مقصود دولت
 این است که بحث در این موضوع در کمیسیون خارجه
 و با لاف در جلسه خصوصی مجلس بعمل بیاید (مسعودی -
 دولت میتواند تقاضا کند) البته بسته بنظر آقایان
 است چیزی را که حالا میتوانم عرض کنم تا تصمیم
 ونظر مجلس شورایی معلوم بشود این است که یک
 اقداماتی از طرف دولت از طرف وزارت خارجه بعمل
 آمده که جنبه عادی داشته حالا اگر موافقت بفرمائید
 در جلسه خصوصی گفته شود
نمایندگان - موافقت
**۴ بیانات آقای نخست وزیر راجع
 باظهارات چند نفر از آقایان نمایندگان
 نایب رئیس** - آقای نخست وزیر بفرمائید
نخست وزیر - در دو جلسه قبل در مجلس مطالبی
 جناب آقای دکتر مصدق فرمودند که لازم بود شاید
 در همان لحظه جواب لازم بر عرض برسد ولی از
 لحاظ ضیق وقت و چون موقع نبود لذا امروز بنده
 اجازه خواستم که مطالبی که لازم است بر عرض برسانم
 چون اگر در مجلس شورای ملی مطالبی بحث بشود
 و از طرف هیئت دولت بلا فاصله جواب لازم بر عرض
 نرسد ممکن است تولید سوء تفاهاتی بشاید تصور
 بشود مطالبی که ذکر شده است صحیح است و یا
 دولت نظر خاصی دارد در دو جلسه قبل جناب آقای
 دکتر مصدق در اینجا سه موضوع را مورد بحث
 قرار دادند که بنده یکبار آن مسائل را تاحدی که
 وقت اقتضا میکند بر عرض میرسانم و توضیحات لازم
 خواهم داد
 جناب آقای دکتر مصدق در ضمن فرمایشات
 خودشان فرمودند که بنده اقتضای ملاقات ایشان را
 داشته ام و در ضمن صحبت هائی که بعمل آمده گفته
 شده است مطالب ملاقات محرمانه بماند و بعداً گفتگوئی
 نشود ولی متأسفانه باوصاف اینکه خودشان این توضیح
 را اظهار کردند بلافاصله فرمودند که بنده گفته ام
 در ایران غیر از من کسی نیست که بتواند همهدار
 امور شود چون آن مذاکرانی که شده بود تا وقتی
 بقوت خود باقی بود که اینجا اظهاری نشود ولی
 وقتی صحبت شد چون ممکن است تولید سوء
 تفاهاتی بکنند بنده مجبورم قسمتی از مطالبیکه به
 عرضشان رسانده ام و توضیحاتی که فرموده اند بر عرض
 و کلامی محترم برسانم بنده در موقعی که صحبت
 زمامداری بود تقاضا کردم و مایل بودم که اساساً
 ایشان را ملاقات کنم آقای دکتر هم بوسیله چند نفر
 از رفقا و آقایان و کلاه بیفامی داده بودند که بنده
 با ایشان صحبتی بکنم و ایشان حاضر شدند برای
 ملاقات بالاخره یک روز عصر فرصت دست داد و این
 اقتضای ملاقات حاصل شد و بنده خدمتشان شرفیاب شدم
 و صحبت کردم بنده در بند ملاقات بر عرضشان رساندم
 که نظریات من از نقطه نظر مملکت چیست

مالی ارتش میباشند و بایستی مستحضر باشید که تا یک روزه و تا یک ماهه با اجازه و تصویب نظر مالی نشود صورت عمل بخود نیکبخت ولی از آنجائیکه هر قدر حقایق روشن شود بیشتر به حقایق پی برده میشود من مخصوصاً از جناب آقای دکتر مصدق تقاضا دارم و تمام محاسبات وزارت جنگ در اختیارشان است که رسیدگی بکنند و پس از رسیدگی وقت در مطالب و محاسبات پشت تریبون صحبت بفرمایند نه اینکه فقط روی گفته اشخاص معترض یا تبلیغات اشخاص که روی نظریات خصوصی مطالبی را برض ایشان میرسانند و ایشان هم بدون توجه این مطالب را قبول میفرمایند این بودجه ارتش است این رجوهی که بارتش داده میشود صرف ۱۵۰ هزار نفر افسر و درجه دار و افراد ارتش میشود که در سراسر این مملکت تمام پراکنده هستند وزیر جنگ و رئیس ستاد چه بنده باشم چه هر کس مسئولیت مالی ندارد و بهرچوچه تارویکه بنده بودم و حالاً که بنده اصلاً وارد بحث امور مالی در ارتش نمیتواند بشود و نه میشود و نخواهد شد با این مطالب تقاضا دارم که جناب آقای دکتر مصدق بتوانند بیشتر نسبت باین موضوع رسیدگی بفرمایند و یک مطالبی که مورد احتیاج و ضرورت و حقایقی که پس از رسیدگی به نظرشان خواهد رسید برض آقایان نمایندگان معترم مجلس برسانند تا معلوم شود وزارت جنگ چه کرده و سازمان ارتش چگونه و بطور انجام وظیفه خودش را کرده است قسمت سوم صحبت فرمودند راجع به یسکی از دوستانشان که بنده او را از راه و صراط مستقیم منحرف کرده ام و برای استناداری خواسته ام بنده تصور میکنم که مقصودشان آقای امیر علائی باشد مدتهاست بنده بایشان ارادت دارم برای اینکه راجع بمسائل مربوط بشهرستانها کمیسیون تشکیل شود از تعدادی اشخاص که مورد احتیاج و اعتماد بود دعوت شد و برای اینکه شخصاً مطمئن باشم که این دعوت بدون نظر و موافقت این اشخاص انجام نمیشود یک این اشخاص را من دعوت کردم با خودشان صحبت کردم به آنها پیشنهاد کردم که نظر دولت تشکیل یک کمیسیون است که در آن کمیسیون صحبت هائی بشود نه موضوع فرمانداری نه استناداری نه حقوق و مساعدت هیچ چیز در آن مذاکرات نداشت یکبار آقایان خودشان پذیرفتند و یادداشت دادند و قبول کردند که شرکت کنند در صورتی که اصلاحات باین کار نبود ولی بنده برای اینکه مبادا در آتیه یک مطالبی پیش بیاید یک چنین کاری را کردم پس از چند روز دعوت ثانوی شد آقایان تشریف آوردند مسائل آنروز را طرح کردم مخصوصاً که آقای امیر علائی بحث بسیار مفصلی فرمودند بسیار متشکر و خوشوقت از نظریات اصلاحی که ایشان دادند دیگر بنده اطلاعی از ایشان نداشتم تا اینکه یک روز بنده صبح که میخواستم از منزل خسارج بشوم دیدم تلفن زنك زد رفتم بای تلفن آقای امیر علائی بودند دیدم ایشان با یک وضع بر آشفته ای بسیار واقفانید برض کنم ایشان فرمودند که خواهش دارم من را از این کار معاف کنید من در تحت فشار و خطر جانی و

مالی ارتش میباشند و بایستی مستحضر باشید که تا یک روزه و تا یک ماهه با اجازه و تصویب نظر مالی نشود صورت عمل بخود نیکبخت ولی از آنجائیکه هر قدر حقایق روشن شود بیشتر به حقایق پی برده میشود من مخصوصاً از جناب آقای دکتر مصدق تقاضا دارم و تمام محاسبات وزارت جنگ در اختیارشان است که رسیدگی بکنند و پس از رسیدگی وقت در مطالب و محاسبات پشت تریبون صحبت بفرمایند نه اینکه فقط روی گفته اشخاص معترض یا تبلیغات اشخاص که روی نظریات خصوصی مطالبی را برض ایشان میرسانند و ایشان هم بدون توجه این مطالب را قبول میفرمایند این بودجه ارتش است این رجوهی که بارتش داده میشود صرف ۱۵۰ هزار نفر افسر و درجه دار و افراد ارتش میشود که در سراسر این مملکت تمام پراکنده هستند وزیر جنگ و رئیس ستاد چه بنده باشم چه هر کس مسئولیت مالی ندارد و بهرچوچه تارویکه بنده بودم و حالاً که بنده اصلاً وارد بحث امور مالی در ارتش نمیتواند بشود و نه میشود و نخواهد شد با این مطالب تقاضا دارم که جناب آقای دکتر مصدق بتوانند بیشتر نسبت باین موضوع رسیدگی بفرمایند و یک مطالبی که مورد احتیاج و ضرورت و حقایقی که پس از رسیدگی به نظرشان خواهد رسید برض آقایان نمایندگان معترم مجلس برسانند تا معلوم شود وزارت جنگ چه کرده و سازمان ارتش چگونه و بطور انجام وظیفه خودش را کرده است قسمت سوم صحبت فرمودند راجع به یسکی از دوستانشان که بنده او را از راه و صراط مستقیم منحرف کرده ام و برای استناداری خواسته ام بنده تصور میکنم که مقصودشان آقای امیر علائی باشد مدتهاست بنده بایشان ارادت دارم برای اینکه راجع بمسائل مربوط بشهرستانها کمیسیون تشکیل شود از تعدادی اشخاص که مورد احتیاج و اعتماد بود دعوت شد و برای اینکه شخصاً مطمئن باشم که این دعوت بدون نظر و موافقت این اشخاص انجام نمیشود یک این اشخاص را من دعوت کردم با خودشان صحبت کردم به آنها پیشنهاد کردم که نظر دولت تشکیل یک کمیسیون است که در آن کمیسیون صحبت هائی بشود نه موضوع فرمانداری نه استناداری نه حقوق و مساعدت هیچ چیز در آن مذاکرات نداشت یکبار آقایان خودشان پذیرفتند و یادداشت دادند و قبول کردند که شرکت کنند در صورتی که اصلاحات باین کار نبود ولی بنده برای اینکه مبادا در آتیه یک مطالبی پیش بیاید یک چنین کاری را کردم پس از چند روز دعوت ثانوی شد آقایان تشریف آوردند مسائل آنروز را طرح کردم مخصوصاً که آقای امیر علائی بحث بسیار مفصلی فرمودند بسیار متشکر و خوشوقت از نظریات اصلاحی که ایشان دادند دیگر بنده اطلاعی از ایشان نداشتم تا اینکه یک روز بنده صبح که میخواستم از منزل خسارج بشوم دیدم تلفن زنك زد رفتم بای تلفن آقای امیر علائی بودند دیدم ایشان با یک وضع بر آشفته ای بسیار واقفانید برض کنم ایشان فرمودند که خواهش دارم من را از این کار معاف کنید من در تحت فشار و خطر جانی و

روحی فرار گرفته ام خواهش میکنم مرا از این کار معاف بدارید من بایشان گفتم آقایان از شایستگی من نکرده گفتم اگر چنانچه مایل هستید از شما خواهش میکنم که در یک امر اجتماعی اگر وقت شما اجازه میدهد و اگر تمایل دارید شرکت بکنید و اگر پیش آمد و جریانات مانع از این است که شما شرکت بکنید بدانید که من همیشه شما را از دوستان خود میدانم و بشما ارادت دارم و برای هر کار اصلاحی شما را دعوت میکنم برای اینکه رئیس دولت وظیفه دار است برای هر کار اصلاحی باشخاص مطلع رجوع کند کما اینکه بنده نسبت باشخاصی که در اقلیت هستند این وظیفه را انجام دادم و هیچوقت تکدر و رنجش آنها یا حمله و گفتارهای سخت آنان موجب نیست که متأثر بشوم یا اینکه رویه خودم را تغییر بدهم بواسطه اینکه این آقایان از اشخاصی هستند که دارای تجربه هستند و از تجربیات سودمند آنان باید در موقع خودش استفاده بشود ولی اگر چنانچه خود آقایان سرباز بزنند و بنده را گاهی دیکتاتور و گاهی تجزیه طلب بخوانند به آن دیگر کاری ندارم و آن نقص بنده نخواهد بود بنده جز با حسن نظر و جز با علاقه داشتن بمملکت نظر دیگری ندارم پس این سه قسمت بود که لازم بود بنده برض جناب آقای دکتر مصدق برسانم که برای انحراف کسی کاری نشده و بنده عملی انجام ندادم بلکه بر سبیل یک نخست وزیر و یک شخصی که دوست شخصی است و با دوست خودش عمل میکند عملی انجام دادم و این نکته ای که ایشان بیان کردند بخلاف آن نه موضوع حقوق در بین بود نه موضوع استناداری او در اینجا سر بیاعلام میکنم که آقایان استحضار داشته باشند چند نفر از آقایان نمایندگان مطالبی در اینجا بیان فرمودند که بنده بطور اختصار یکبار مطالب آنها را تاحدی که وقت اقتضا دارد جواب خواهم داد جناب آقای کشاورز صدر در بیان خود صحبتی راجع به قسمت ارزاق و وسائط نقلیه فرمودند که بایستی برض برسانم که اینها مسائلی است که الان مشغول عمل هستیم ولی متأسفم که تمام آقایان تصور می فرمایند که دولتی که گفت میخوام کار کنم این اعجاز راهم باید بکنند برای اینکه هر کاری مستلزم توجه است شما وقتی راجع به تنزل قیمت ارزاق می فرمایید در این قسمت لازم است توجه بخصوصی بکار برده شود که قیمت را بیاوریم پائین اگر ما بیاییم قند و شکر را بیاوریم پائین هم چنین سایر ارزاق و تمام احتیاجات را این نمیشود هر کدام از این قسمت ها یک اشخاص مطلق در مملکت دارد که باید هر کدام را آن اشخاص معین بررسی کنند و اگر در هر یک خطی بشود فردا فردا آقایان می فرمایند که چرا اینکار شد و خود آقایان تصدیق میفرمایند که اینکار خوب نیست و بنظر بنده اسباب تأسف خواهد بود پس نظر اصلاحی جناب آقای کشاورز صدر کاملاً مورد توجه است و دولت و همکاران بنده مشغول بررسی هستند و از هفته آتیه خود همکاران بنده اقداماتی را که کرده اند برض مجلس شورای ملی و آقایان نمایندگان معترم خواهند رسانید .

جناب آقای دکتر طباطبائی بنده فرمودند که اقدام خواهد شد و راجع بلوله کشی بیاناتی فرمودند که شاید لازم باشد برض برسانم در موضوع لوله کشی در ۳ سال قبل کتیراتی با شرکت الکساندر کپ بسته شده بود و این کتیرات بگالی واکه مانده بود و اقدامی نشده بود این دولت بلافاصله از روز اول مشغول کار شده و اشخاصی در این امر شروع بکار کردند و شاید تمام کتیرات مطابق اصول و قوانین موضوعه صورت عمل بخود گرفته است و شاید در ظرف ۱۵ روز دیگر با مراجعت مأمورین گنیانی بتوانیم بکار کنیم چون جریانات آن مستلزم که بایستی در ظرف امروز و فردا مراجعت کنند بررسی بیشتری است طبعاً در جلسات آتیه می توانیم اطلاعات بیشتری برض برسانیم راجع به کوتاه کردن دست اشخاص ناصالح این موضوع موضوعی است که الان مورد عیال است و اقدام میشود ولی بایستی توجه کرد که در این کشور افزایش نظریات مخصوص و حتی دشمنی ها بسیار مطلوبی درمی آید آقایان باید توجه داشته باشند میبایست با حسن نظر اصلاحی آنان نسبت به چنین اشخاصی عملی بکنیم و مبادا عمل ناروایی

انجام بدهیم بنده و همکاران بنده میبایست یک چنین عملی بشود و دست اشخاص صالح بواسطه این حملات کوتاه شود با وقت باید اینکار را کرد و باید وقت بدهیم فرصت بدهیم که این کار بشود راجع به بحرین و فیروزه فرمودند موضوع بحث در شهرستانها بود موضوع دهات و قراه نبود در ایران مطابق تقسیمات کشور یک تقسیمات شهرستانی وجود دارد این نقاط هم طبعاً ضمیمه شهرستانهای مجاور و استان خودشان باید باشد این بود که ممکن نبود که اساسی خاصی نسبت به اینها برده شود این جا نسبت به بیاناتی که جناب آقای حائری زاده فرمودند چون این قسمتی بود که بایستی کفیل وزارت خارجه جواب بدهند چون تقاضا کردند که بیابند این را در جلسه خصوصی برض برسانند بهتر است همانطور عمل شود ولی اگر اصرار بشود که در جلسه علنی باشد مادر اختیار آقایان هستیم (نمایندگان) باشد در جلسه خصوصی (و هر چه آقایان میل دارند عمل میکنم بنده از این تصدیقی که دادم مندرت میخوام ولی باید رویه بنده و همکارانم را آقایان به پذیرند

نکاتی صحبت شد ما اقتضای این را دانستیم و میتوانیم مطالبی را که ممکن است ایجاد سوء تفاهات بکند برض برسانیم و از اظهار این مطالب اجتناب نوع سوء تفاهات و با اختلال ذهن آقایان معترم نشود و همین مطالب حقایقی است که برض برسانم تا و کلاً معترم با استحضار بمطالب بهتر بتوانند قضاوت بفرمایند

۵- تعیین موقع و دستور جلسه بعد
ختم جلسه
نایب رئیس - آقای دکتر مصدق اجازه نطق خواسته اند ولی چون وقت منقضی شده و چون دولت هم تقاضای جلسه خصوصی کرده لذا جلسه را ختم میکنیم جلسه خصوصی اول ساعت جلسه پنجشنبه و جلسه علنی هم بعد از آن خواهد بود دستور لایحه راجع به چوب جنگل خواهد بود (مجلس ده دقیقه بعد از ظهر ختم شد)

نایب رئیس مجلس شورای ملی - **دکتر عبدالقادر معظمی**